

Malý lexikon obcí ČR 2010

Tak jako každoročně vydal ČSÚ ke konci roku 2010 Malý lexikon obcí České republiky. Najedete v něm všechny obce ČR podle územní a správní příslušnosti k 1. 1. 2010. Nově vznikla obec Petrov nad Desnou v okrese Šumperk, hranice krajů, okresů i správních obvodů obcí s rozšířenou působností byly nezměněny.

V první části publikace jsou v několika tabulkách základní data za kraje, okresy a správní obvody obcí s rozšířenou působností. Jedná se o počet obcí v jednotlivých územních celcích, počet částí obcí, katastrálních území, výměru v km², počet obyvatel a hustotu obyvatel na km². Další tabulky jsou věnovány velikostním skupinám obcí podle krajů a okresů a porovnání městského obyvatelstva v krajích a ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností. V České republice existuje 1 543 obcí s méně než 200 obyvateli a dalších 3 328 obcí s méně než 1 000 obyvateli. V tom je 25 měst a 98 městysů. Obcí nad 20 000 obyvatel, které jsou všechny městy, je 63, z toho 6 s více než 100 000 obyvateli. V České republice bylo k 1. lednu 2010 593 měst a 206 městysů. Do konce roku 2010 přibýlo 1 město a 1 městys.

Vybavenost obcí

Jádrem publikace je další část, která obsahuje 6 250 obcí České republiky. Obce jsou řazeny podle krajů a okresů v abecedním pořadí. Každá obec vedle názvu má uveden kód obce, který je určen číselníkem v rámci Registru prostorových jednotek, provozovaného v garanci Českého statistického úřadu, kód správního obvodu obce s rozšířenou působností, počet částí obce, počet katastrů – katastrálních území, katastrální výměru, počet obyvatel celkem a z toho ve věku 15–64 let. Najdeme tu informace o tom, zda je v obci pošta, škola a zdravotní zařízení. Údaje o kanalizaci, vodovodu a plynofikaci v obcích nejsou od roku 2006 v databázích ČSÚ aktualizovány, proto tyto ukazatele byly od loňského roku nahrazeny jinými (dokončené byty v letech 2007 až 2009 celkem, z toho v ro-

dinných domech a rozdíl počtu obyvatel od roku 2001 – poslední sčítání lidu, domů a bytů). Obce se zvláštním postavením jsou v lexikonu zvýrazněny: statutární města velkými písmeny, města tučně, městyse tučnou kurzivou. Jsou tu také uvedeny městské části (městské obvody) Prahy a statutárních měst Brna, Liberce, Opavy, Ostravy, Pardubic, Plzně a Ústí nad Labem.

Sumarizační informace

Každý kraj v lexikonu začíná sumarizačními tabulkami za jednotlivé okresy a správní obvody obcí s rozšířenou působností příslušného kraje. Obce s rozšířenou působností jsou stanoveny zákonem č. 314/2002 Sb. Příslušnost obcí k obcím s rozšířenou působností je dána vyhláškou MV č. 388/2004 Sb. ze dne 24. 6. 2004 o stanovení správních obvodů obcí s pověře-

ným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Sumarizační tabulky za okresy a správní obvody obsahují stejné ukazatele jako tabulky za jednotlivé obce, kromě toho ještě počet obcí a měst v rámci každé územní jednotky. Ve sloupcích pošta, škola, zdravotní zařízení najdete počty obcí, ve kterých se tyto instituce vyskytují.

Závěrečná část znázorňuje dlouhodobý vývoj počtu obyvatel měst nad 10 000 obyvatel. Data jsou přepočítána na územní strukturu vybraných měst k 1. 1. 2010.

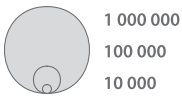
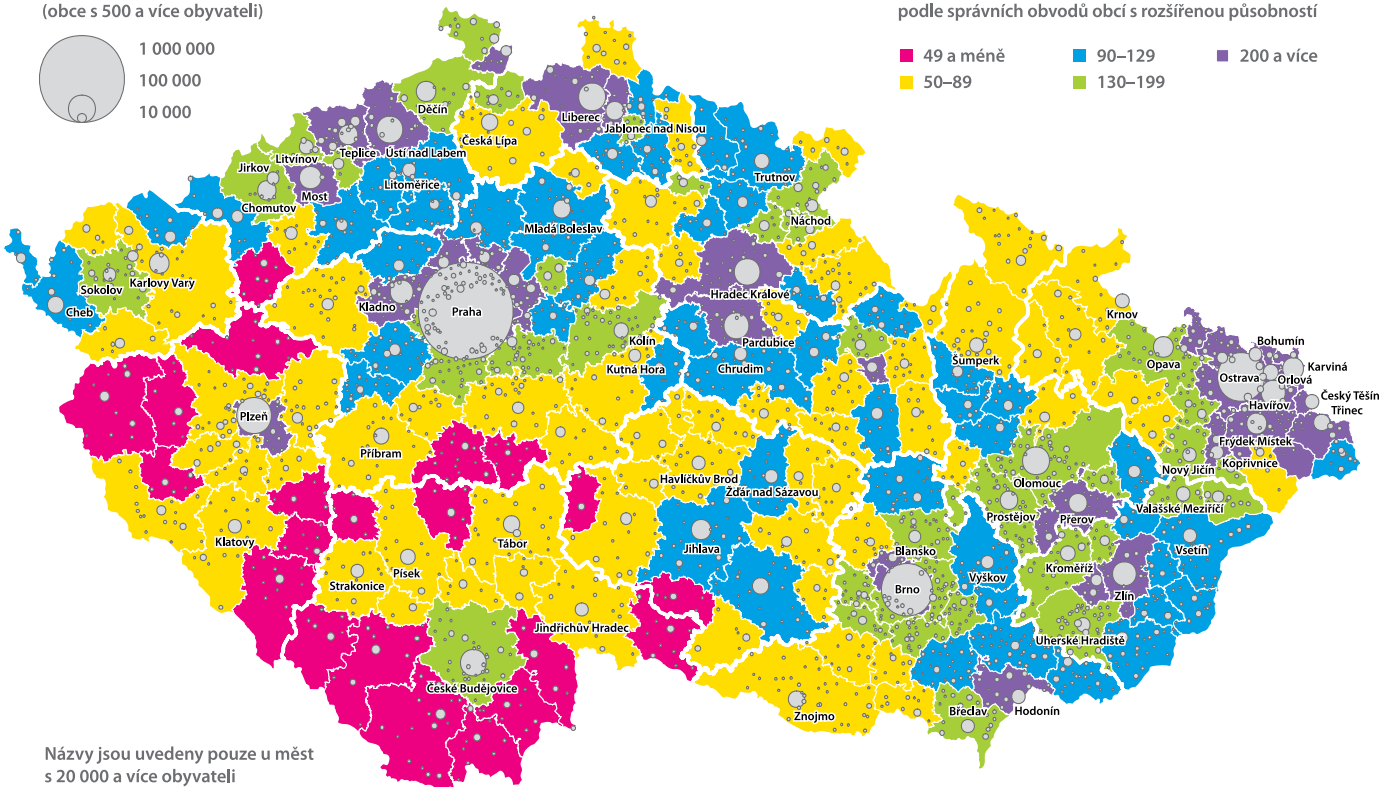
Mapy

Nedílnou součástí publikace jsou barevné mapky. Dvě zobrazují celou Českou republiku, v první z nich jsou zobrazeny kraje a okresy, ve druhé je zakresleno osídlení a počet obyvatel na km² podle správních obvodů obcí s rozší-

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel vybraných měst (nad 10 000 obyvatel v roce 2010)

Pořadí	Název obce	Rozloha v km ²	Počet obyvatel							
			1. 12. 1930	1. 3. 1950	1. 3. 1961	1. 12. 1970	1. 11. 1980	3. 3. 1991	1. 3. 2001	1. 1. 2010
1	Praha	496	950 465	1 057 570	1 133 056	1 140 794	1 182 186	1 214 174	1 169 106	1 249 026
2	Brno	230	283 972	299 099	324 173	344 218	371 463	388 296	376 172	371 399
3	Ostrava	214	219 528	215 791	254 297	297 171	322 073	327 371	316 744	306 006
4	Plzeň	138	134 288	127 447	140 106	153 524	171 599	173 791	166 118	169 935
5	Liberec	106	95 623	69 663	78 193	84 046	95 924	101 162	99 102	101 625
6	Olomouc	103	77 602	73 714	80 246	89 386	99 328	102 786	102 607	100 362
7	Ústí nad Labem	94	79 644	64 179	72 148	79 544	89 272	98 178	95 436	95 477
8	České Budějovice	56	59 079	55 709	64 661	76 699	88 448	97 243	97 339	94 865
9	Hradec Králové	106	50 137	57 118	66 608	80 463	96 145	99 917	97 155	94 493
10	Pardubice	83	42 220	50 211	65 240	79 206	92 486	94 610	90 889	90 077

Osídlení v České republice

Počet obvatel v obci
(obce s 500 a více obyvateli)Počet obyvatel na km² v roce 2010
podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností

řenu působností. Další mapky jsou věnovány jednotlivým krajům a znázorňují správní obvody obcí s rozšířenou působností a osídlení včetně uvedení názvů všech měst v kraji. Na mapce hlavního města

Prahy je zobrazeno 22 správních obvodů a 57 městských částí.

Publikaci „Malý lexikon obcí ČR 2010“ si můžete objednat na adrese: Český statistický úřad, odbor infor-

mačních služeb, Na padesátém 81, 100 82, Praha 10 nebo elektronickou poštou na adrese: objednavky@czso.cz. Vedle klasické podoby je publikace k dispozici i v elektronické podobě, a to na webových

stránkách ČSÚ: <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/1302-10>.

Ing. Jiří Halásek
oddělení regionálních indikátorů

Vývoj lidských zdrojů v krajích ČR

Ke konci roku 2010 vydal ČSÚ publikace o vývoji lidských zdrojů v jednotlivých krajích České republiky. V analýzách „Vývoj lidských zdrojů v kraji v letech 2000 až 2009 – vybrané kapitoly“ je hodnocena nejen velikost a kvalita pracovní síly, ale i její využití. Text je přehledně doplněn grafy a kartogramy.

Součástí publikací je i obsáhlá **tabulková příloha** složená ze dvou základních typů tabulek: mezikrajské srovnání vybraných relativních údajů za rok 2009 a časová řada absolutních dat za kraj nejčastěji za období 2000–2009. Tabulky jsou členěny do logických celků (Obyvatelstvo, Cizinci, Výběrové šetření

pracovních sil, Vzdělávání, Ekonomika, Nezaměstnanost). Většina dat pochází z bohatých vlastních zdrojů ČSÚ, v případě vzdělávání a nezaměstnanosti jsou však využity i externí zdroje (především z Ústavu pro informace ve vzdělávání a Integrovaného portálu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR).

Analytická část všech 14 publikací je tvořena třemi základními kapitolami: Velikost pracovní síly, Kvalita pracovní síly a Využití pracovní síly.

V první části je **velikost pracovní síly** hodnocena nejen v čase, ale pozornost je též věnována pozici kraje v mezikrajském srovnání.

Opomenuta není ani ekonomická aktivita obyvatel ve vazbě na věk a pohlaví. Autoři se také věnují generační obměně ekonomicky aktivního obyvatelstva a očekávanému vývoji pracovní síly v dalších letech.

V analýzách jsou zkoumány významné faktory ovlivňující velikost pracovní síly, jako jsou migrace

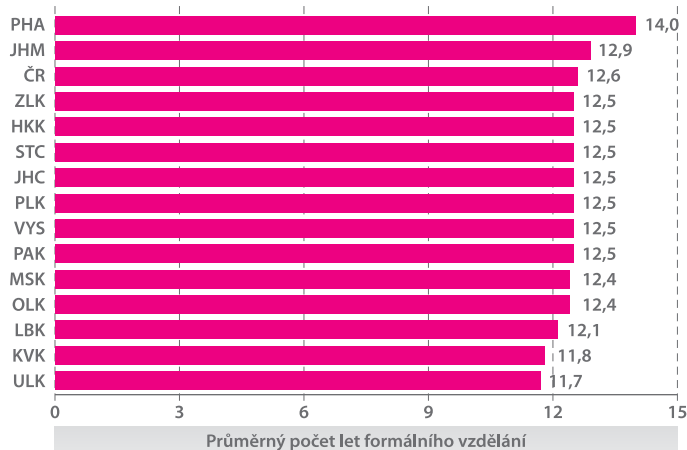
a dojízdka za prací. V neposlední řadě se publikace věnují cizincům, jejich ekonomické aktivitě i vlivu na velikost pracovní síly v kraji v různých etapách hospodářského cyklu.

Druhá kapitola je zaměřena na **kvalitu pracovní síly**, její vývoj i pozici kraje v této oblasti při mezikrajském srovnání. Věnuje se vzdělanostní úrovni nejen všech ekonomicky aktivních osob v kraji, ale i jejich jednotlivým věkovým kategoriím. Pro potřeby analýzy byly do úrovně krajů zpracovány též údaje o kvalifikační struktuře z hlediska oborů vzdělání. V publikacích nechybí ani vývoj vzdělanostní struktury absolventů škol, vyjmenovány jsou také nejčastěji studované obory a zmíněna je i možnost uplatnění absolventů na trhu práce.

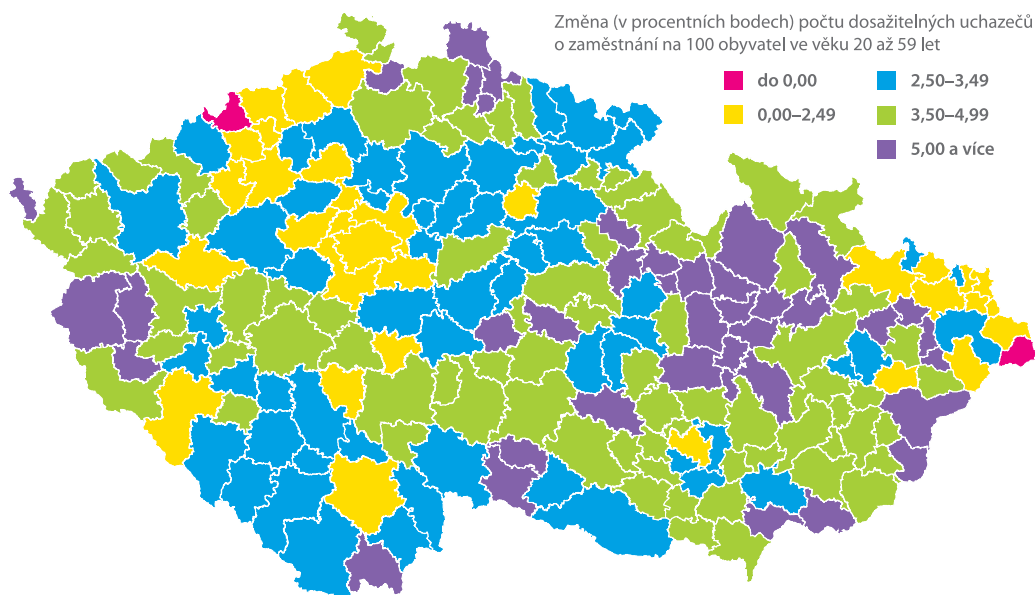
Novým pohledem na kvalitu lidských zdrojů zde může být zařazení informací o velikosti lidských zdrojů ve vědeckých a technických oborech a o tzv. počítačové gramotnosti dospělé populace.

Stranou pozornosti nezůstaly ani informace o studiu při zaměstnání a dalších formách celoživotního vzdělávání. Bohaté datové zdroje o rekvalifikacích umožňují hodnotit změny v počtu rekvalifikujících se uchazečů o zaměstnání, o věkové a vzdělanostní struktuře uchazečů i o možnostech jejich pracovního uplatnění ve ztížených podmínkách roku 2009.

Index vzdělanosti pracovní síly v krajích ČR v roce 2009

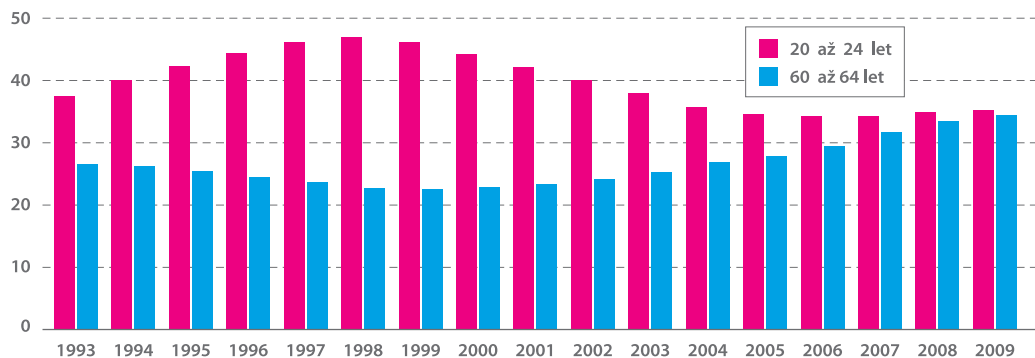

Změna míry nezaměstnanosti podle správních obvodů v období 2007–2009 (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Český statistický úřad

Počet obyvatel ve věku 20–24 let a 60–64 let v Pardubickém kraji (v tisících osob) (generace přicházející a odcházející z trhu práce)

Závěrečná kapitola se věnuje **využití pracovní síly** v širším kontextu. Autoři vycházeli z ekonomické pozice daného kraje. Všimli si nejen ekonomické výkonnosti daného regionu, ale i ceny práce (vyjádřené mzdovou úrovní). Prostor je věnován nezaměstnanosti, jejímu vývoji i prostorovému rozložení.

Tato kapitola zahrnuje i změny struktury nezaměstnaných z hlediska věku, pohlaví, vzdělání či délky nezaměstnanosti. Pominuta nebyla ani nezaměstnanost rizikových skupin obyvatel a územní rozdíly v sezonní nezaměstnanosti.

Tabulkové přílohy obsahují z této oblasti i data o volných pracovních místech a aktivní politice zaměstnanosti.

S publikacemi je možné se podrobněji seznámit na internetových stránkách ČSÚ věnovaných jednotlivým krajům (na stránkách příslušného kraje pak v pravém menu v záložce „Publikace, data“ zvolit Vydané publikace): <http://www.czso.cz/kraje/index.htm>.

RNDr. Petr Dědič
oddělení regionálních analýz
a informačních služeb Pardubice